

Виступ Шарова Олександра Миколайовича.

Сьогодні у нас на круглому столі лунали досить гострі критичні зауваження і навіть були, м'яко кажучи, натяки на те, що хтось нехтує національними інтересами. Я, однак, хотів висловити впевненість, що всі представлені тут інституції добре розуміють значення створення ЕКА і важливість підтримки національних інтересів. Це в цілому. Але, як всі знають, «диявол криється в деталях». От про дві такі деталі я хотів просто згадати. Перша стосується того, що Віталій Олександрович Немілоствий вже згадував, – це позиція Міністерства економіки (яка виглядає досить шляхетно), стосовно забезпечення рівності можливості доступу якомога більшого кола експортерів до ресурсів ЕКА. Мені здається, що міністерство тут просто дивиться у вчорашній день, а не в завтрашній. Ви пропускаєте нову тенденцію.

Такий «лібертаж» відповідає ліберальним поглядам теорії і практики, яка була ще вчора. Але, як усі ми знаємо, зараз у всіх країнах збільшується роль держави у підтримці своїх пріоритетних напрямків. Тут я абсолютно згоден. Якби на всіх вистачало грошей, це одна справа. Але, коли їх не вистачає, то Мінекономіки як інституція, яка представляє собою державного регулятора економіки, повинно не забезпечувати рівність для всіх (тому що насправді усі нерівні, а рівність для нерівних, це нерівність), а має забезпечити прорив на основі державних пріоритетів. Це одна деталь.

Друга деталь, про яку ви згадували теж, пані Наталія (Микольська). Позиція Міжнародного валютного фонду, який так піклується про те, щоб не було зайвого навантаження на наш бюджет. Тут теж треба розуміти і пояснювати, що створення ЕКА, це фактично, не навантаження на бюджет. Це – не видатки бюджету. Це інвестиції, це створення інституції – по суті «курки», яка несе «золоті яйця». І це пряма відповідальність не тільки Світового банку (про що говорив Борис Володимирович Соколов). Це також відповідальність Міжнародного валютного фонду, який дає нам кредити на створення валютних резервів, кредити – які (у випадку розвитку експорту) не будуть потрібні нам.

МВФ також несе функціональну відповідальність за те, щоб, країни-члени (зокрема, Україна) нарешті вилікувалися від хронічного розбалансування платіжного балансу. Це те завдання, заради якого було створено Міжнародний валютний фонд. Я на практиці знаю, як важко розмовляти з Міжнародним валютним фондом, коли гроші потрібні вам, а не йому. Але (мені вже доводилось про це писати), є прямі внутрішні інструкції Міжнародного валютного фонду (зокрема, Офісу незалежної оцінки – IMF Independent Evaluation Office) про те, що не тільки можливо, але й бажано вести переговори з представниками бізнесу і громадського суспільства. І це робиться в Європі, в Азії, в Африці. На жаль, це не робиться в Україні. Чому? Тому що Міжнародний валютний фонд дуже чутливий до позиції уряду. Якщо уряд не хоче залучати громадськість, – а він не хоче, – то Міжнародний фонд на це не йде. І тоді уряд знаходиться в слабкій позиції. Тому я думаю, що, якщо ви не хочете залучати представлену тут громадськість і бізнес як своїх партнерів до переговорів з Міжнародним валютним фондом, то тоді вам дійсно доведеться відповідати за те, що там підписується одне, а виконується інше.